

ÚJ GAK PÁLYÁZATI FORDULÓ AZ MGE RÉSZVÉTELEVEL

A nemzetközi hírű magyar baromfi génmegőrzés és génvédelem komoly veszélybe került. A régi, jelentős őshonos baromfitenyészetek – Mosonmagyaróvár, Hódmezővásárhely, Gödöllő, Debrecen – mind-mind költségvetési szervként működnek, így folyamatos és egyre növekvő pénzügyi megszorításokkal kénytelenek szembenézni. Ennek következménye a megőrzött génbanki állományokra sajnos előre kiszámítható. A Magyar Kisállatnemesítők Génmegőrző Egyesülete 1997. évi megalakulása óta még nem volt a nemzeti kincs csé nyilvánított magyar baromfi génvagyon ilyen veszélyeztetett helyzetben. Tovább nehezítette a tenyészetek helyzetét, hogy a korábbi támogatásokat (biológiai alapok) az elmúlt két évben már nem folyósították, az újabb típusú, agrár-környezetgazdálkodáshoz kapcsolódó támogatások pedig még évekig csak ígéret szintjén léteznek.

Az MGE, mint a régi magyar baromfifajták hivatalosan elismert tenyésztőszervezete a legnagyobb volumen képviselő magyar őshonos tyúkfajták génbanki tenyésztéseinek tulajdonosaival közösen létrehozta egy pályázati konzorciumot abból a célból, hogy a rendelkezésükre álló kutatási és tenyésztési feltételek hasznosításával megkeressék azokat a kitorési pontokat, amelyek hozzájárulhatnak a régi magyar tyúkfajták hosszú távú, biztonságos fenntartásához. Pályázatunkat 2005 szeptemberében nyújtottuk be a Gazdaság-orientált Agrárágazati Kutatások pályázati kiírására. A konzorcium tagjai: az MGE (konzorciumvezető), a KÁTKI (Gö-

döllő) a Nyugat-magyarországi Egyetem Mosonmagyaróvári Kara, a Szege-di Tudományegyetem Hódmezővásárhelyi Kara, Dr. Szabolcs István tenyésztő, Dejtár, valamint a LAB-NYÚL Kft (Gödöllő).

A pályázati projektjavaslat a régi magyar tyúkfajták védelme érdekében az alábbi kitorési pontokat és K+F célokat fogalmazta meg:

(1) A génbaki tyúkállományok nemesítési, génmegőrzési hátterének megerősítése és fejlesztése oly módon, hogy a biztonságos fajtavédelem mellett lehetővé váljék az állományok igény szerinti felszaporítása, szülőpárok és végtermék forgalmazása. Ehhez a szükséges technológiai fejlesztések mellett az egyes őshonos magyar tyúkfajták teljes körű teljesítményvizsgálatát is el kell végezni. Az összes génbanki tenyésztésre és fajtára kiterjedő teljesítményvizsgálatok felölelik a nevelés és a tojás-termelés teljes időszakát, ami a későbbi szülőpár-forgalmazáshoz szükséges tartástechnológiai leírások fajtánkénti elkészítésének is feltétele. Projektjavaslatunk első feladatcsoportja, valamilyen elitállomány tenyésztőjének bevonásával, ezt célozza.

(2) A génbankokban fenntartott, kettőshasznú magyar őshonos tyúkállományok – mint az köztudott – mennyiségi vonatkozásban nem lehetnek versenyképesek a napjainkban forgalmazott, egyhasznú, hús- vagy tojás-termelő hibridekkel. A második kitorési pont tehát a kettőshasznú, őshonos fajtákkal előállítható termékek különleges minősége lehet. Projektjavaslatunk második

és harmadik feladatcsoportja a termékek (hús és tojás) széles körű minőségi vizsgálatát kívánja megvalósítani. A minőségi vizsgálatok – a fizikai minőségen túl – olyan beltartalmi vizsgálatokra is kiterjednek, amelyek a termékforgalmazás szempontjából szükségesek. A pályázati program itt vázolt feladatcsoportja kapcsolódik több konzorciumi tag korábbi pályázati programjához, amelyekben a végtermék-előállítás genetikai alapjainak vizsgálata folyik, elsősorban különféle fajtakeresztezések előállításával.

(3) A minőségi termék-előállítás másik lehetséges területe az ökológiai (bio) típusú és a tanyasi tenyésztés és tartás feltételeinek kidolgozása, és az így előállított termékek különleges minőségének meghatározása. A nagy ellenállóképességgel és kereső hajlammal rendelkező, a hibridekhez képest lényegesen szerényebb tartási és takarmányozási feltételeket igénylő régi magyar tyúkfajták különösen alkalmasak a természetes, ökológiai típusú tartásra, így ennek fejlesztése a termék-előállítás és -forgalmazás másik kitorési pontja lehet. Ezen belül a K+F tevékenység célja kettős. Az egyik az ökológiai típusú tenyészállat-előállítás tartási és takarmányozási feltételeinek vizsgálata és kialakítása. Ennek indoka, hogy az előírások szerint néhány éven belül az ökológiai típusú végtermék csak ökológiai feltételek szerint tartott tenyészállattól származhat. A másik vizsgált terület az ökológiai előírások szerint előállított végtermékek minőségének meghatározása összehasonlító vizsgál-